

Μυθολογικόν Σιντίπα του φιλοσόφου... (β)

[...] Παράδειγμα έτερον υιού του βασιλέως

«Άκουσον, ω βασιλεύ, και περί ετέρας διηγήσεως, ανδρός τινός πραγματευτού!

»Ο οποίος είχε συνήθειαν να πραγματεύεται ξύλα μυριστικά. Και ήκουσε παρά τινών ανθρώπων ότι εις το οδείνα κάστρον πουλιώνται τα μυριστικά ξύλα ακριβά. Και παρευθύς ο πραγματευτής επήρε τα ξύλα οπού είχε, τα μυριστικά, και edιάβη εις το κάστρον εκείνο. Και επήγεν εις ένα μέρος από έξω του κάστρου εκείνου και εξεφόρτωσε την πραγματείαν του, διά να μάθει την τιμήν της πραγματείας του. Και κατά τύχην επερασεν μία κοπέλα ενός αρχόντου και ηρώτησεν αυτόν τί άνθρωπος είναι και τί είναι το φορτίον του. Και αυτός της λέγει: “Πραγματευτής άνθρωπος είμαι, και το φορτίον μου είναι μυριστικά ξύλα, και τα ήφερα διά να τα πουλήσω”.

»Και η δούλη εκείνη επήγε και είπεν όλα του αυθεντός της. Και αυτός ήτον πολύξευρος άνθρωπος και ευθέως εμάζωξεν όσα μυριστικά ξύλα είχε, και έβαλεν αυτά εις την φωτίαν, και, γενομένης πολλής φλογός της φωτίας, παρευθύς εβγήκεν η ευωδία εκείθεν και εγρικήθη εις πολύν τόπον.

»Εκεί ήτον σιμά και ο πραγματευτής και εχόρτασεν από την ευωδιαν εκείνην. Και είπε των ανθρώπων εκείνων οπού εστέκασιν εκεί: “Πολλής ευωδίας ξύλων μυριστικών εχόρτασα. Και, παρακαλώ σας, ιδέτε μήπως και τινάς άνθρωπος άναψε φωτίαν εις το φορτίον μου, και καίεται!”.

»Και αυτοί είπον ότι: “Δεν άναψε φωτία εκεί, ουχί”.

»Και τη επαύριον επήγεν ο πραγματευτής μέσα εις το κάστρον. Και εκεί τον απάντησεν ο αυθέντης της δούλης εκείνης και ηρώτησεν αυτόν: “Τι είναι η πραγματεία σου;”.

»Και ο πραγματευτής είπεν ότι: “Μυριστικά ξύλα είναι το φορτίον μου”.

»Και ο εντόπιος άνθρωπος εκείνος είπε προς τον πραγματευτήν: “Ω άνθρωπε, ποίος σε ηνάγκασε να φέρεις εδώ τοιαύτα ξύλα, και άφηκες άλλα είδη, οπού ήθελες κερδίσει; Διατί ημείς εδώ τα έχομεν αυτά τα ξύλα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

της φωτίας. Και ταύτα καίομεν εις φούρνον και κάμινον”.

»Και ο πραγματευτής λέγει: “Και πώς είναι τούτο, οπού εγώ ήκουσα ότι ταύτα τα ξύλα είναι εδώ ακριβότερα παρά εις άλλες χώρες;”.

»Και αυτός είπε προς τον πραγματευτήν: “Εκείνοι, οπού σου είπαν ταύτα τα λόγια, μεγάλως σε εγέλασαν.”

»Και ο πραγματευτής πολλά ελυπήθη και επικράνθη.

»Και ο μίμος λέγει: “Φίλε, βλέπω σε ότι πολλά επικράνθης και λυπούμαι σε πολλά διά την λύπην σου. Λοιπόν, εάν θέλεις, έλα, πούλησέ μου όλην την πραγματείαν σου, και, είτε γυρέψεις, να σου δώσω έως ένα πινάκι γεμάτο!”.

»Ο δε πραγματευτής εσυλλογίζετον μέσα εις τον λογισμόν του και έλεγεν ότι: “Κάλλια να δώσω όλην μου την πραγματείαν και να πάρω ένα πινάκι γεμάτο είτε του γυρεύσω, παρά να απομείνει απούλητη η πραγματεία μου”. Και, βουλευσάμενος τούτο εις τον νουν του ο πραγματευτής, επούλησεν όλην του την πραγματείαν εκείνου του ανθρώπου του εντοπίου και εσυβάστη να πάρει, είτε ζητήσει, ένα πινάκι γεμάτο. Και ο εντόπιος επήρεν την πραγματείαν και την επήγεν εις το σπίτι του. Και άλλος τινάς άνθρωπος δεν ήξευρε παντελώς περί τούτου.

»Είτα εισέβη μέσα εις το κάστρον και επήγε και εκόνεψε εις μιας γραίας σπίτι, έως να μισέψει. Και ο πραγματευτής ηρώτησε την γραίαν: “Αρα πώς πουλιώνται εδώ τα ξύλα τα μυριστικά;”.

»Και η γραία είπεν ότι: “Πουλιώνται ίσια με το χρυσάφι. Πλην λέγω σου και τούτο: προσέχου καλά από τους ανθρώπους του κάστρου τούτου, διότι όλοι είναι πανούργοι και δόλιοι και πολυποίκιλοι εις τες πράξεις! Και δεν είναι δυνατόν, από όσοι ελθούν εδώ ξένοι, να μην γελασθούν, και να κινδυνεύσουν την ζωήν τους”.

»Επειτα εβγήκεν από το σπίτι της ο πραγματευτής, και επήγεν εις το παζάρι, να ιδεί τα πράγματα της πόλεως. Το λοιπόν, πηγαίνοντας, βλέπει τρεις άνδρας, μαζί καθημένους επί το έργον. Και έστεκεν και εκοίταζεν αυτούς συχνά. Εκείνοι δε πάλιν έβλεπαν αυτόν. Ένας δε από τους τρεις λέγει προς αυτόν: “Ω άνθρωπε, έλα, εσύ και εγώ να διαλεχθούμεν, και, όποιος νικήσει από τους δύο, να προστάξει τον νικώμενον να κάμει είτε θέλει εις εκείνον!”.

»Ο δε πραγματευτής, έστοντας να είναι απλός και απονήρευτος, λέγει προς αυτόν: “Ναι, στέργω και αγαπώ, και ας γένει εκείνο οπού όρισες!”.

»Επειτα εκάθισαν οι δύο και εδιαλέγονταν ένας προς τον άλλον. Και εκείνος ο μίμος και πανούργος άνδρας ενίκησε τον πραγματευτήν. Και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

λέγει προς αυτόν: “Ίδού οπού ενίκησά σε με τα λόγιά μου, και κατά την συμφωνίαν, οπού εκάμαμεν, προστάζω σε να πείεις όλα τα νερά της θαλάσσης”. Εις ταύτα γουν ο πραγματευτής έμεινεν εις απορίαν και εις φόβον. Διότι δεν εδύνετον πλέον να αντιλογάται τον μίμον και κακόν άνθρωπον. Και δεν ημπόρειε να φύγει από τα δίκτυά του.

»Ήτον δε ο πραγματευτής διάστραβος, ήγουν αλλήθωρος εις τα ομμάτια. Έτυχε δε και ο μίμος, ο ένας από τους τρεις μίμους, και ήτον στραβός από το ένα μάτι. Και εσηκώθη και αυτός και επίασε τον πραγματευτήν και εκράτει αυτόν δυνατά και έλεγεν: “Εσύ έκλεψες το ένα μου ομμάτι. Το λοιπόν ας υπάγομεν εις τον κριτήν του τόπου, και ό,τι ορίσει εκείνος, θέλομεν κάμει, διατί έκλεψες το ομμάτι μου!”.

»Ηκουσεν η γραία εκείνη, οπού εδέχθη τον πραγματευτήν εις το σπίτι της, ό,τι εις τον κριτήν τον σύρνει ο μίμος, και εδιάβη και εσυναπάντησεν αυτούς και είπε προς τον μίμον η γραία: “Παρακαλώ σε, άφες αυτόν σήμερα, και αύριον να σου τον δώσω!”. Όμως η γραία εγγυήθη αυτόν να τους τον δώσει το ταχύ. Ο δε μίμος έκαμε το θέλημα της γραίας και άφησε τον πραγματευτήν.

»Και λέγει του η γραία: “Δεν σου επαρήγγειλα εγώ πρότερον ό,τι να προσέχεσαι από τους ανθρώπους του κάστρου τούτου, διατί αυτοί είναι πολλά πονηροί και κακοί; Άτυχοι φαίνονται εις τους ξένους ανθρώπους. Αμή άκουσέ μου τώρα καθώς θέλω σε συμβουλεύσει, επειδή έσφαλές εις τα πρώτα! Γνώριζε τούτο, ό,τι αυτοί οι μίμοι και πονηροί έχουν ένα διδάσκαλον, ο οποίος απερνά τους πάντας μίμους και πονηρούς ανθρώπους, και όλους εκείνους απερνά εις τες πονηρίες! Και, έστοντας να έχουσιν αυτόν οι μίμοι ως διδάσκαλον, κάθε εσπέραν όλοι οι μίμοι υπάγουν εις αυτόν και λέγουν αυτό τα όσα καθεέννας έκαμε διά όλης της ημέρας. Το λοιπόν άφησε τώρα όσα και αν έχεις, και άκουσε ταύτης της ωφελίμης σου συμβουλής και άλλαξε το σχήμα και τα ρούχα σου και καμώσου και εσύ ό,τι είσαι ένας από τους μίμους! Έπειτα σύρε κρυφά και ανταμώσου μαζί με την συντροφίαν εκείνων και σύρε και εσύ μαζί προς τον διδάσκαλον! Πλην προσέχου να μην σε εγνωρίσουν! Και στάσου και εσύ εκεί σιμά, ως ένας άνθρωπος από της χώρας ετούτης, και άκουε καλά τα όσα θέλουσιν ειπεί αυτό οι πονηροί εκείνοι μίμοι, και τα όσα θέλει αποκριθεί εκείνων! Και σημείωσον αυτά εν τη διανοία σου και εις την ενθύμησήν σου, ίνα έχεις εις αντίθεσιν των εχθρών οπού σε πολεμούν! Και μετά πολλής δυνάμεως θέλεις νικήσει την πονηρίαν αυτών. Και μέγα κέρδος θέλει γένει εις εσένα από του τοιούτου τρόπου”.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

»Ο δε πραγματευτής εκείνος έκαμε τα όσα εδιδάχθη παρά της γραί-
ας, και άλλαξε το σχήμα του και επήγε και εστάθηκε κοντά εις τον διδά-
σκαλον. Και πρώτον είδε οπού ήλθεν εις αυτόν εκείνος οπού αγόρασε τα
μυριστικά ξύλα, και είπε πάντα του διδασκάλου: “Εγώ απήντησα σήμε-
ρον τινά πραγματευτήν, και επούλειε ξύλα μυριστικά, και έκαμα παζάρι
διά όλον του το φορτίον να του δώσω έως ένα πινάκι γεμάτο, είτι θέλει να
ζητήσει από τα είδη οπού ευρίσκονται εις ημάς”.

»Και ο διδάσκαλος ηρώτησεν αυτόν: “Και τί πράγμα είναι εκείνο οπού
εσυμφώνησες μετ’ αυτόν ότι να του δώσεις, φλωρία ή ασήμι ή μαργαρι-
τάρια;”.

»Και ο μίμος λέγει: “Ουχί, κύριέ μου, είδη χωρίς όνομα, τα ποία έτι θέ-
λει να ζητήσει· μόνον ένα πινάκι γεμάτο”.

»Και είπε προς αυτόν ο διδάσκαλος: “Μεγάλως έσφαλες εις του λό-
γου σου. Διότι, αν φανεί του πραγματευτού να ζητήσει από εσένα ψύλ-
λους όσους χωρεί το πινάκι, είτα το μεν ήμισυ πλήθος των ψύλλων να εί-
ναι θηλυκοί, το δε έτερον αρσενικοί, και όχι μόνον να είναι οι ψύλλοι ξαν-
θοί και υπόμαυροι, αλλά και ξανθοασπρομαυροκοκκινοειδείς, άρα δύνα-
σαι να δώσεις τοιαύτην δόσην; Πώς θέλει γένει εις εσένα να ελευθερωθείς
από την ταραχήν του ανθρώπου εκείνου;”.

»Και ο μίμος λέγει: “Ω, κύριέ μου, δεν είναι τόσοσ σοφισμένος ο πραγ-
ματευτής εκείνος, ούτε ο νους του φθάνει. Αλλά, ως νομίζω, άσπρα ή
φλωρία ή μαργαριτάρια θέλει ζητήσει από εμένα, και ουχί άλλο τίποτα”.

»Ηλθεν ουν και ο μίμος οπού ενίκησεν αυτόν τον πραγματευτήν εις
την διάλεξην και είπε και αυτός του διδασκάλου ότι: “Εγώ αυτόν τον
πραγματευτήν ενίκησα, διατί εβάλαμεν στοίχημα ότι, είτις νικήσει εις
την διάλεξην του λόγου, να κάμει ο νικώμενος τα όσα τον ορίσει εκείνος
οπού νικήσει. Λοιπόν εγώ ενίκησα αυτόν εις όλην την διάλεξην και όρισα
αυτόν να πεί όλα τα νερά της θαλάσσης”.

»Τότε ο διδάσκαλος είπε προς αυτόν: “Ούτε εσύ έκαμες τίποτες. Αμή,
αν τύχει και ειπεί εκείνος προς εσένα ότι: “Άπελθε πρώτον εσύ, κράτησε
τους ποταμούς και τες βρύσες οπού τρέχουν εις την θάλασσαν, έπειτα
εγώ θέλω πεί τα νερά της θαλάσσης, διατί εγώ έταξα να πώ μόνον τα
νερά της θαλάσσης και ουχί και τους ποταμούς και τες βρύσες!”, και, εάν
ο πραγματευτής θέλει σου αποκριθεί έτσι, έχεις εσύ τόσην δύναμην ότι
να ημπορέσεις να κόψεις τους ποταμούς και τες βρύσες οπού τρέχουν εις
την θάλασσαν;”.

»Ο δε μίμος είπεν: “Ηξευρε, κύριέ μου, ότι δεν είναι τόσοσ δυνατή η

γνώσις του πραγματευτού! Διατί δεν δύναται να δώσει τοιαύτην απόκρισην”.

»Είτα ήλθε και ο στραβός μίμος και λέγει και αυτός προς τον διδάσκαλον: “Σήμερον, κύριέ μου, είδα ένα πραγματευτήν εις το παζάρι οπού είχαν ομμάτια διάστραβα, και εκράτησα αυτόν πολλά δυνατά και είπα του ότι: “Εσύ μου έκλεψες το ένα μου ομμάτι. Το λοιπόν παντελώς δεν θέλω σε αφήσει, παρά να σου εβγάλω το ένα σου ομμάτι. Και, εάν θέλεις να εξοδιάσεις όλον σου τον βίον, δεν θέλεις γλιτώσει, έως ού οπού να το ιατρεύσεις”.

»Και τότε είπεν ο διδάσκαλος και αυτουνού ότι: “Ουδέ εσύ δεν εκατόρθωσες τίποτες. Διατί, εάν σε ειπεί ο πραγματευτής ότι: “Ετούτο είναι σημάδι της προστάξεώς μας, ίνα εβγάλεις εσύ το ομμάτι οπού έχεις, και εγώ το ένα μου ομμάτι, να τα βάλομεν εις το ζύγι, να τα ζυγιάσομεν, και, εάν είναι ίσια και τα δύο, τότε θέλει ευρεθεί η αλήθεια”, και, ει μεν ευρεθεί ίσια το ειδικόν του ομμάτι με το ειδικόν σου, καλά, ει δε και δεν ευρεθεί ίσια, τότε τί θέλεις πάθει εσύ, οπού εκατηγόρησες αυτόν ψεύματα και έβγαλες το ομμάτι του; Τότε αυτός θέλει σου ζητήσει τιμωρίαν και ζημίαν και θέλει σε σύρει εις κρίσεις και πειρασμούς. Τότε εσύ τί θέλεις κάμει, εάν αυτός απιλογηθεί έτσι; Και τούτο πάλιν είναι χειρότερον, ότι, εάν γένει τούτο το πράγμα εις εσένα, εσύ μεν τελειώς θέλεις αναμείνει τυφλός, αμή εκείνος θέλει έχει το ένα και θέλει έχει το φως να βλέπει”.

»Και ο στραβός μίμος απεκρίθη προς ταύτα τα λόγια και είπε: “Κύριέ μου, αλλά ο πραγματευτής δεν έχει τόσην πονηρίαν και τόσην γνώσην, διά να ηξεύρει να απιλογηθεί τέτοιας λογής”.

»Το λοιπόν, έστοντας να ακούσει τα τοιαύτα λόγια ο πραγματευτής παρά του διδασκάλου των πονηρών μίμων, εφύλαγεν αυτά μέσα εις την καρδίαν του. Όμως, ξημερώνοντας η ημέρα, έρχεται ο πραγματευτής προς τον άνθρωπον εκείνον, οπού αγόρασε τα μυριστικά ξύλα, και λέγει του: “Ω, φίλε, δώσ’ μοι είτι εσεβαστήκαμεν περί της πραγματείας οπού σου επούλησα!”.

»Ο δε μίμος λέγει: “Ζήτησον είτι βούλεσαι, και εγώ έτοιμος είμαι και θέλω σου το δώσει!”.

»Και ο πραγματευτής λέγει ότι: “Θέλω να μου δώσεις εις τούτο το πινάκι τόσους ψύλλους όσους χωρεί, και να είναι ξανθοί και υπόμαυροι, και ου μόνον να είναι το ήμισυ μέρος αρσενικοί και το ήμισυ θηλυκοί, αλλά να είναι και <ξανθο>ασπρομαυροκοκκινοειδείς”. Και ανάγκαζεν αυτόν πολλά. Και, έστοντας να βιάζει αυτόν καταπολλά, έδωκεν αυτόν διπλήν και

τριπλήν την τιμήν από εκείνα οπού άξιζαν ταύτα τα ξύλα τα μυριστικά.

»Τότες επήγε και ηύρε και τους άλλους δύο μίμους, τον ένα οπού τον εζήτα το ομμάτι, και τον άλλον οπού τον επρόσταξε να πείι όλην την θάλασσαν. Όμως επίασεν αυτούς και εσπούδαζε και ανάγκαζε να κάμνουν όσα παρά του διδασκάλου αυτών έμαθε και ήκουσε. Και τοσούτον αυτούς έσυρε βιαίως και κακώς, έως ού έλαβεν ο πραγματευτής από τούτων των μίμων όσα ηθέλησεν, έστοντας να τους νικήσει. Και τότες τους άφησεν ο πραγματευτής και εγύρισε πολλά κερδεμένος εις το σπίτι του.

Γιώργος Κεχαγιόγλου (επιμ.), *Πεζογραφική ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος. Βιβλίο πρώτο: Από τα τέλη του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση*, ΑΠΘ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη 2001, σ. 107-123.